

AB İKLİM EYLEMİ
AVRUPA İKLİM PAKTI
2030 İKLİM HEDEF PLANI
AVRUPA İKLİM KANUNU



***Not:** İşbu bilgiler, Avrupa Komisyonu'nun https://ec.europa.eu/clima/policies/eu-climate-action_en sayfasından alınarak AKİB Ar-Ge Şubesi Mediha Erdovan tarafından Türkçeye tercüme edilmiştir. Herhangi bir çelişki durumunda İngilizce metin esas alınmalıdır.*

AB İKLİM EYLEMİ VE AVRUPA YEŞİL MUTABAKATI

AB, hem kendi içerisinde hem de uluslararası ortaklarıyla işbirliği içerisinde geliştirdiği iddialı politikalarla iklim değişikliğiyle mücadele etmektedir.

2020 yılı için sera gazı emisyon azaltım hedefini zaten karşılama yolunda ve 2030 yılına kadar emisyonları en az %55 oranında azaltmak için de bir plan ortaya koymuştur.

2050 yılına kadar Avrupa, dünyanın ilk iklim nötr kıtası olmayı hedeflemektedir.

Avrupa Yeşil Mutabakatı

İklim hareketi, sera gazı emisyonlarının iddialı bir şekilde azaltılmasından modern araştırma ve inovasyona yatırım yapılması ve Avrupa'nın doğasının korunmasına kadar iddialı bir tedbir paketi olan Avrupa Yeşil Mutabakatı'nın merkezinde yer almaktadır.

Yeşil Mutabakat çerçevesinde yer alan ilk iklim hareketi girişimleri aşağıdaki hususları içermektedir:

- 2050 iklim-nötr hedefini AB kanunlarına dahil etmek için **Avrupa İklim Kanunu**,
- Vatandaşları ve toplumun bütün bileşenlerini iklim hareketine dahil etmek için **Avrupa İklim Paketi**,
- 2030 yılına kadar net sera gazı emisyonlarını en az %55 oranında azaltmak için **2030 İklim Hedef Planı**.

Haziran 2021 tarihine kadar Komisyon, ilave sera gazı emisyonu azaltımı yapabilmek için ilgili bütün politika araçlarını inceleyecek ve gerekirse yeniden gözden geçirilmesini önerecektir.

İş dünyasının, şehirlerin ve vatandaşların risk yönetimi uygulamalarına iklim değişikliğini dâhil etmeleri temin edilerek iklim değişikliğinin önlenmesi, iklim değişikliğine hazırlıklı olunması ve direnç geliştirilmesi çabalarını kuvvetlendirmek amacıyla Komisyon, 2021 yılının başlarında iklim değişikliğine uyum konusunda yeni ve çok daha iddialı bir AB stratejisini hayata geçirecektir. Bahse konu yeni strateji hazırlanırken kamuoyunun da görüşü alınacaktır.

Uluslararası düzeyde de AB, Glasgow'da gerçekleştirilecek Birleşmiş Milletler İklim Değişikliği Konferansı öncesinde en çok sera gazı salımı yapan ülkelerin bu husustaki isteklerini artırmak amacıyla uluslararası müzakerelere önderlik etmeye devam edecektir.

Temel AB kanun ve politikaları:

- Enerji sektörü, endüstri ve AB içerisindeki uçuşlardan kaynaklanan sera gazı emisyonlarını azaltmak için **AB Emisyon Ticaret Sistemi (EU ETS)**,
- Ulaşım, inşaat ve tarım gibi emisyon ticaretinin dışında kalan sektörler için **ulusal hedefler**,
- Ormanların ve arazilerin iklim değişikliğiyle mücadelede katkısının sağlanması,
- Araçlara karbondioksit emisyon standartları getirilmesi gibi yöntemlerle ulaşım sektörünün sera gazı salımlarının azaltılması,

- Enerji verimliliği, yenilenebilir enerji ve AB Ülkelerinin enerji ve iklim politikası yönetişiminin artırılması,
- İnovatif düşük karbonlu teknolojilerin teşvik edilmesi,
- İklim ısınmasıyla florlanmış sera gazlarının aşamalı olarak durdurulması,
- Ozon tabakasının korunması,
- İklim değişikliğinin etkilerine ayak uydurulması,
- İklim hareketine fon sağlanması.

Uluslararası İşbirliği

AB, Paris Anlaşmasının hedeflerini gerçekleştirebilmek için diğer ülke ve bölgelerle aktif bir şekilde çalışmaktadır. Çok taraflı forumlarda ve AB dışındaki ülkelerle ikili işbirliklerinde iddialı iklim hareketini gündeme getirmektedir.

AB, iklim değişikliğiyle mücadele girişimlerinde gelişmekte olan ülkeleri desteklemek amacıyla uluslararası çapta iklim finansmanı sağlayanlardan bir tanesidir.

Bütün alanlarda eylemleri uyumlu hale getirmek

İklim değişikliğiyle mücadele etmek ve iklim-nötr bir topluma dönüşebilmek için önemli yatırımlar, araştırma ve inovasyon yapmamız, yeni üretim ve tüketim yöntemleri geliştirmemiz, çalışma şeklimizde, ulaşım şeklimizde ve birlikte yaşama şeklimizde değişiklikler yapmamız gerekecektir.

AB, aşağıdaki anahtar alanlarda bu eylemi uyumlu hale getirerek bu konuyu ele almaktadır:

- Enerji
- Çevre
- Hareketlilik ve ulaşım
- Bölgesel politika ve düşük karbonlu ekonomi
- Sürdürülebilir finans
- Sanayi politikası
- Ticari ve sürdürülebilir kalkınma
- Uluslararası işbirliği ve kalkınma
- İklim değişikliği konusunda araştırma ve inovasyon
- Sürdürülebilir kalkınma hedefleri

AVRUPA İKLİM PAKTI

Avrupa İklim Pakti; daha yeşil bir Avrupa yaratmak için insanları, toplulukları ve örgütleri iklim hareketinde yer almaya davet eden AB çapında bir girişimdir.

- Bilgiye ulaşmak ve paylaşmak
- İklim değişikliği hakkında bilgi edinmek
- Çözümler geliştirip, uygulamak ve daha da ilerletmek

amacıyla insanları, toplulukları ve örgütleri davet eden AB çapında bir girişimdir.

Açık ve kapsayıcı bir girişim olarak Pakt, bunun bir parçası olanların yaratıcılığı, ihtiyaçları ve fikirleri sayesinde gelişecek ve büyüyecektir.

İklim Paktına neden ihtiyacımız var?

İklim krizi, gerçektir ve hepimizi etkilemektedir; diğer taraftan, buna çözümler geliştirilmesi için hepimiz katkı sağlayabiliriz.

AB, iklim değişikliğiyle mücadele etmektedir. Kanunlar ve politikalar tek başına yeterli olmayıp günlük yaşantımızda yaptığımız seçimler çok önemlidir. İklim eylemi; yaşantımızı, ekonomimizi ve toplumumuzu iyileştirmek konusunda hepimiz için bir fırsattır.

Bir taraftan pek çok insan ve örgüt iklim için adımlar atarken diğerleri de daha fazla bilgi sahibi olmak böylelikle iklim bilinciyle seçimler yapmaya başlayabilmek için oldukça isteklidir. Avrupa İklim Paktı, herkesi bir araya getirme niyeti içerisindedir.

İklim Paktı Nedir?

İklim Paktı; küçük veya büyük fark etmeksizin iklime ilişkin çözümlerle ilgilenmeleri, toplu bir şekilde bu kapsamda çözümler geliştirmeleri ve uygulamaları için hayatın her aşamasında insanlara alan sağlamaktadır. Fikirleri ve iyi uygulamaları paylaşarak onların etkisini katlayabiliriz.

Pakt, bu husustaki bilincin artırılması ve eylemin desteklenmesine odaklanacaktır.

Bu harekette yer almanın pek çok yolu vardır. İşte onlardan en önemli birkaç tanesi:

- İklim Paktı Elçisi olmak
- İklimle dost bir şekilde harekete geçmek ve taahhütte bulunmak
- Uydu etkinliklerine kayıt olmak

Odak alanları:

Başlangıç aşamasında Pakt; sadece iklim ve çevreye değil aynı zamanda vatandaşların sağlığı ve refahı için doğrudan fayda sağlayan dört alana odaklanmış eylemleri önceliklendirecektir:

- Yeşil alanlar
- Yeşil ulaşım
- Yeşil binalar
- Yeşil beceriler.

Pakt, daha sonra sürdürülebilir tüketim ve üretim, toprak kalitesi, sağlıklı yiyecek ve sürdürülebilir beslenme düzeni, okyanuslar, kırsal ve kıyı alanları gibi diğer alanlara da açılacaktır.

Paktın kapsamı, onun bir parçası olan insanların ve örgütlerin fikir ve katkılarıyla gelişecektir.

2030 İKLİM HEDEF PLANI

Komasyon'un 2030 yılına kadar sera gazı emisyonlarını en az %55 oranında azaltma önerisi, Avrupa'yı 2050 yılına kadar iklim nötr olma konusunda sorumlu bir yola sokmuştur.

Kapsamlı bir etki değerlendirmesine dayanarak Komasyon, sera gazının azaltılması için AB'nin hedefini yükseltmesi teklifinde bulunmuştur ve önümüzdeki on yıl için daha azimli bir yol belirlemiştir. Yapılan değerlendirme, ekonominin bütün sektörlerinin ve toplumun nasıl katkıda bulunabileceğini göstermekte ve bu hedefe ulaşmak için gerekli politika aksiyonlarını ortaya koymaktadır.

Hedefler:

- 2050 yılına kadar iklim nötr olabilmek için daha iddialı ve maliyet etkin bir yol belirlemek,
- Yeşil işler yaratmaya teşvik etmek ve ekonomisini büyütürken AB'nin sera gazı emisyonlarını kesme performansını devam ettirmek,
- Küresel sıcaklık artışını 1,5°C'de sınırlı tutma azimlerini artırmak için uluslararası partnerleri teşvik etmek, iklim değişikliğinin en şiddetli sonuçlarından kaçınmak.

Temel bileşenler:

2030 İklim Hedef Planıyla Komasyon, 2030 yılına kadar sera gazı emisyonlarını 1990 yılındaki seviyesinden en az %55 oranında azaltılmasına ilişkin AB'nin hedefini yükseltmeyi önermektedir. Mevcut hedef olan en az %40'lık hedef ile kıyaslandığında önemli bir artıştır.

2030 hedefinin yükseltilmesi politika yapıcılara ve yatırımcılara kesinlik verilmesine yardımcı olmakta böylelikle; önümüzdeki yıllarda verilen kararlar, AB'nin 2050'ye kadar iklim-nötr olmak hedefiyle uyumsuz olan emisyon seviyelerine takılmayacaktır.

Yeni öneri, Avrupa Yeşil Mutabakatı'nda verilen, AB'nin 2030 hedefinin %55'e doğru emin bir şekilde artırılması için kapsamlı bir plan sunma taahhüdünü de yerine getirmektedir. Paris Anlaşmasının küresel sıcaklık artışının 2°C'nin oldukça altında tutma ve 1.5°C'de tutmak için girişimlerde bulunulması hedefiyle de uyumludur.

Önerinin ilişik etki değerlendirmesi, Avrupa ekonomisinin karbondan arındırılmasına yardımcı olacak iklime uyum ve enerji politikaları için zemin oluşturmaktadır. Bunlar arasında karbon fiyatlamasının gelecek rolünün belirlenmesi ve bunun diğer politikalarla etkileşimi de vardır.

Sonraki adımlar:

Avrupa Komisyonu, bu hedefe nasıl ulaşılabileceğine ilişkin detaylı yasa tekliflerinin hazırlığına başlayacaktır. Komisyon, ilave emisyon azaltım hedeflerine ulaşılması için ilgili bütün politikaları inceleyecek; gerekli görülürse Haziran 2021'e kadar yeniden gözden geçirilmesini teklif edecektir.

Ekim 2020'de Komisyon, başlangıç etki değerlendirmelerini yayınlamıştır, Kasım ayında da bu revizyonları hazırlamak için dört açık halk müzakeresiyle devam etmiştir.

- AB Emisyon Ticaret Sistemi Direktifi
- Girişimlerin Paylaşılması Tüzüğü (13 Kasım 2020- 5 Şubat 2021 halk müzakeresine açık, 2021 yılı ikinci çeyreğinde Komisyon tarafından kabul edilecektir)
- Arazi Kullanımı, Arazi Kullanımı Değişikliği ve Ormancılık Tüzüğü
- Araç ve kamyonetler için karbondioksit Tüzüğü (hafif hizmet araçları).

Ayrıca, Mart 2020'de Komisyon tarafından önerilen İklim Kanunu Tüzüğü, Aralık 2019'da AB liderlerince mutabık kalınan 2050 iklim nötr olma hedefini AB kanunlarına dahil etmeyi hedeflemekte ve bütün AB politikasının yönünü buraya çevirmektedir. Aralık 2020'de Komisyon, yükseltilmiş 2030 hedefini, olağan yasama prosedürü çerçevesinde bütün olarak görüşülmekte olan Tüzüğe dâhil edilmesini teklif etmiştir.

Yeni 2030 hedefi, Paris Anlaşması çerçevesinde AB'nin ulusal çapta belirlenmiş emisyon azaltmaya verecekleri katkı paylarının güncellenmesi görüşmelerinin de temelini oluşturacaktır.

Paydaş Katkısı:

Mart 2020'de Komisyon, AB'nin 2030 iklim hedefinin yükseltilmesi ve daha fazla sera gazı emisyon azaltımları için gerekli olan eylem ve politika tasarımı konusunda görüşlerini bildirmeleri için paydaşları davet eden bir halk müzakeresi başlatmıştır. Planın geliştirilmesi aşamasında 4.000'den fazla katkı özetlenmiş ve bilgilendirmesi yapılmıştır.

2030 İklim Hedefi Planı

Komisyon'un 2030 yılına kadar sera gazı emisyonlarını en az %55 oranında azaltma önerisi, Avrupa'yı 2050 yılına kadar iklim nötr olma konusunda sorumluluğu yüksek bir yola sokmuştur.

AVRUPA İKLİM KANUNU

Komisyon'un Avrupa'nın ilk İklim Kanunu teklifi, Avrupa Yeşil Mutabakatı'nda belirtilen, 2050 yılına kadar Avrupa ekonomisinin ve toplumunun iklim nötr olma hedefini kanunlaştırmayı amaçlamaktadır.

Bu da esas olarak emisyonları keserek, yeşil teknolojilere yatırım yaparak ve doğal çevreyi koruyarak AB ülkelerinin hepsinin net sıfır sera gazı emisyonu hedefini başarması anlamına gelmektedir.

Kanun, AB politikalarının hepsinin bu hedefe katkı sağlamasının ve ekonominin bütün sektörlerinin üstlerine düşen görevi yerine getirmelerini temin etmeyi amaçlamaktadır.

Hedefler:

- Maliyet etkin ve sosyal açıdan adil bir şekilde bütün politikalar aracılığıyla 2050 iklim-nötr hedefine ulaşmak için uzun vadeli hareket yönünün belirlenmesi,
- İlerlemenin takip edileceği bir sistem geliştirilmesi, gerektiğinde ilave aksiyon alınması
- Yatırımcı ve diğer ekonomik aktörler için öngörülebilirlik ortamının sağlanması
- İklim nötrlüğe geçişin geri dönülemez olmasının sağlanması.

Temel Bileşenler:

Avrupa İklim Kanunuyla Komisyon, 2050 yılına kadar net sıfır sera gazı emisyonu hedefinin yasal olarak bağlayıcı olmasını önermektedir. AB Kurumları ve Üye Devletler; Üye Devletler arasında hakkaniyet ve dayanışmanın önemini de göz önünde bulundurarak AB düzeyinde ve ulusal düzeyde bu hedefe ulaşmak için gerekli tedbirleri almak durumundadır.

İklim Kanunu; **Üye Devletlerin ulusal enerji ve iklim planları için yönetim süreçlerine**, Avrupa Çevre Ajansı'nın ilerleme raporlarına ve iklim değişikliği ve onun etkilerine ilişkin en güncel bilimsel verilere dayanarak **ilerlemenin takip edilmesi ve ona göre eylemlerin ayarlanması için önlemleri** de içermektedir.

Paris Anlaşması çerçevesindeki küresel stok sayımıyla uyumlu olacak şekilde ilerlemeler her beş yılda bir gözden geçirilecektir.

İklim Kanunu, aynı zamanda 2050 yılı hedefine ulaşmak için gerekli adımları da ele almaktadır:

- Kapsamlı bir etki değerlendirmesine dayanarak Komisyon, sera gazı emisyonlarını 1990 yılı seviyelerine kıyasla 2030 yılına kadar %55 oranında azaltılması yeni hedefini sunmuştur. Komisyon, bahse konu bu yeni 2030 AB hedefinin Kanun haline getirilmesini önermiştir.
- Haziran 2021'e kadar Komisyon, ilgili bütün politika araçlarını gözden geçirecek ve gerekli olduğu hallerde 2030 yılı için ilave emisyon azaltımı yapılması için ilgili bütün politika araçlarında düzeltmeler yapacaktır.
- İlerlemenin ölçülmesi ve kamu otoritelerine, iş dünyasına ve vatandaşlara öngörülebilirlik ortamını sunmak için Komisyon, sera gazı emisyonu azaltımları için **2030-2050 AB çapındaki gidişat planının** kabul edilmesini önermektedir.
- Eylül 2023'e kadar ve ondan sonra her beş yılda bir Komisyon, AB ve ulusal önlemlerin iklim nötrlük hedefi ve 2030-2050 gidişat planıyla uyumunu değerlendirecektir.
- Eylemleri iklim nötrlük hedefiyle uyumlu olmayan Üye Devletlere tavsiye kararı yayınlamak için Komisyon yetkilendirilecektir ve Üye Devletler bu tavsiyenin gereğini yapmak zorunda kalacak veya yapamazsa da sebebini açıklamak zorunda kalacaktır.
- İklim değişikliğinin etkilerine karşı direnç geliştirmek ve savunmasızlığın azaltılması için Üye Devletlerden uyum stratejileri geliştirmeleri ve onları uygulamaları beklenmektedir.

Bir sonraki adım:

Yasa teklifi, olağan yasama prosedürü çerçevesinde ilave deęerlendirmeler için Avrupa Parlamentosu, Konseye, Ekonomi ve Sosyal Komite ve Bölgeler Komitesine sunulmuştur.

Paydaş Katkısı:

Kasım 2018’de yayınlanan iklim-nötr AB stratejik vizyonunun hazırlık aşamasında Komisyon, geniş çaplı bir analiz gerçekleştirmiş ve paydaşlara danışma sürecini yürütmüştür. Daha sonra bahse konu vizyona ilişkin AB çapında bir müzakere gerçekleştirilmiştir.

28 Ocak 2020’de gerçekleştirilen üst düzey kamu konferansı, İklim Kanunu son halini alıp kabul edilmeden önce kamu paydaşlarının görüşlerinin alınabileceği açık bir müzakere yapılması imkânı sunmuştur.

Halk böylelikle yasa teklifine ilişkin yol haritası konusunda geri bildirim yapma imkânı bulmuştur (yaklaşık 1.000 tane geri bildirim).

